

10 500 gld. v zemljiških odveznicah in 5841 gld. 83 kr. v hranilnični knjigi. — Dobro bi bilo, ako bi tudi naša »Glasbena Matica« koncem vsakega šolskega leta izdala podobno poročilo.

† **P. Vojteh Pakosta.** Dne 10. m. m. je umrl v Pisku odličen češki pisatelj in pesnik, p. *Vojteh Pakosta*, katehet višje dekliške šole v Pragi, porojen dne 14. malega travna 1846. leta. Pokojnik je bil v sedanji dobi najnadarjenejši češki pesnik duhovskega stanu; sodeloval je pri prvih čeških listih, sam uredoval zbirko »Zábavy večerní« in izdal leta 1884 zbirko pesmij »Listy a květy«, leta 1890. pa drugo zbirko »Ruže a trny«. Poleg lepih izvirnih povestij je priobčil nekaj prevodov iz poljščine, leta 1887. pa izdal izborno preložene pesmi *Gregorčičeve*, katerim se je pozneje še pridružil prevod *Jurčičevega* »Desetega brata«; z obema prevodoma si je pridobil časten spomin tudi med nami. Lahka mu zemlja!

Češka akademija znanostij je do konca m. m. razpisala dve nagradi, jedno za 1000 gld. in drugo za 400 gld., in sicer za najboljša dela (leta 1891.) iz lepe književnosti, slikarstva in glasbe. Vrh tega podeli tri podpore: 1000 gld. za slikarje, 300 gld. za glasbenike in 250 gld. za beletriste

Češka jubilejna razstava je imela dohodkov 1.606.592 gld., troškov pa 1.594.317 gld., torej je ostalo 12.275 gld. Troškom je prštevat tudi poslopja v vrednosti 571.094 gld.

Češka opera na Ruskem. Po ogromnem uspehu češke opere na Dunaji, posebno Smetanove »Prodane neveste«, navedel je praški »Čas« zanimljive spomine, kakó se je godilo »Prodani nevesti« na Ruskem leta 1871. Dajali so jo na peterburški cesarski operi (Imperatorskij Mariinskij teatr) v sedanji obliki prej nego v Pragi. Eden iz prvih kritikov, Kui, v »St. Peterburgskih Vědomostih« ni mogel najti zadosti besed, da obsodi to mojstersko delo. »Prodana nevesta« mu ni ničesar vredna, v nji pogreša dantů iznajdbe, mnogo je v nji vsakdanjega, banalnega, prostaškega, obrabljenega, vse delo je prazno in neukusno. Naredil jo je sposoben kapelnik, ki pa ni skladatelj, ampak le improvizator s talentom štirinajstletnega dečka. Ne tako ostro, ali podobno so sodili drugi ruski kritiki, in po treh ali štirih predstavah je bila »Prodana nevesta« vzeta z repertoara.

Od te dobe — dodajamo mi — bil je češki glasbi po Peterburgu, kjer so imeli takrat cesarsko francosko in nemško gledališče ter laško opero in jih še imajo danes, samo da je laška opera sedaj zasebno podjetje, pot na Rusko zaprt. Niti češki kapelniki, in sicer pridvorni kapelnik Hlaváč, prvi in drugi kapelnik cesarske opere Napravnik in Kučera, niso imeli toliko poguma, da pomagajo domačim mojstrom v širši svet. Upajmo, da se je g. Kučera pri prvi predstavi »Prodane neveste« na Dunaji toliko navdušil, da zopet kaj poskusi.

Zakaj navajamo to v slovenskem časopisu? Iz dveh razlogov. Prvič je to vzorec slovanske vzajemnosti. O velikih ruskih pisateljih so zvedeli drugi Slovani šele potem, ko so jih Francozje in Nemci že dolgo predstavljali ter pisali o njih knjige in veliko število člankov po časnikih in časopisih. Ravno tako je Rusom treba, da pritisne tuji svet pečat izvrstnosti tako lahko razumljivim delom, kakor so glasbena, in da jih sploh opozori nanje. Drugič pa je ta dogodek posebno poučen za vprašanje o slovanstvu v našem življenji in naši umetnosti. Čeha si noben Rus ne more drugače misliti, nego da je že popolnoma Nemec ali vsaj na polovico. Tudi pri nas že zaradi tega iščejo neke slovanske kulture. Škoda, da niso mogli videti v parterji mednarodnega gledališča v dunajskem Pratru iznenadenih lic dunajskih in drugih kritikov in slišati njih opazk že po prvem dejanji. Ne samo glasba in izvrstna predstava, ampak posebno narodna izvirnost se je hvalila v najvišjih stopinjah. Dunajski kritiki in tudi zunanji nemški, kakor »Berliner

Tagblatt«, zlasali so se celo s svojimi praškimi kolegi, zakaj so jim do danes skrivali tako izvirnega genija, kakor je Smetana. Nemci pač ne bi zamolčali, da so našli kje kaj svojega. Skrbimo samo, da bomo imeli obče evropsko kulturo, pravi talenti pa bodo vedno tudi narodni! Seveda slovanski narodi niso ena celota, in vsak ima svoje posebnosti.

M. Murko.

Srpska književna zadruga se je ustanovila v Belem Gradu. Po svoji osnovi je podobna »Matici Slovenski« ali »Matici Hrvaški« in bode izdajala vsako leto vsaj šest knjig različne vsebine. Letnina znaša 3 gld. Predsednik zadrugi je *Stojan Novaković*, tajnik pa *Ljubomir Jovanović*.

Dve pripovedki kraljice Natalije sta izšli v knjigarni A. Pajeviča v Novem Sadu pod naslovom »Mati i sin«. V obeh se slika materinska ljubezen in hrepenenje po sinu. Prva pripovedka je prevedena v mnoge jezike evropske.

»Gorski vjenac«. Ministerstvo prosvete v Srbiji je sklenilo natisniti popravljeno in spopolnjeno izdajo »Gorskega vjenca«, kakeršno je priredil *dr. Milan Rešetar*. Kritika se je povoljno izrazila že o prvi izdaji Rešetarjevi in se bode izvestno tudi o tej.

Srpski tehnički list. Inženérsko društvo na Srbskem izdaja pod górenjim naslovom iz nova svoje društveno glasilo, ki izhaja v dvomesečnih zvezkih, po dve in več pol obsežnih. Urednik mu je *Milan J. Andanović*, profesor vélike šole.

»Jasmina i Irena« je naslov novi srbski drami v petih dejanjih, katero je iz belograjskega društvenega življenja spisal znani srbski književnik *Manojlo Gjorgjević-Prizrenac*.

Matica »Srpska« v Budišinji je slavila letos svojo petinštiridesetletnico. Iz poročila predsednika *M. Hornika* se vidi, da so znašali lauski dohodki 3175 mark, troški pa 3116 mark. Vse imenje »Matičino« znaša 3070 mark, mimo tega je nabrala za zidanje svoje hiše 11.880 mark. — Veselo znamenje je, da se med lužiskimi Srbi čimdalje bolj množé rodoljubi, ki požrtvovalno podpirajo duševno delo svojih rojakov.

Krakovska akademija znanostij je prisodila iz zaklada Barczewskega književno ceno 1125 gld. vseučiliškemu profesorju *Moravskemu* za njega delo o poljskem humanistu Nideckem, umetniško ceno 1125 gld. pa *Vojtehu Kossaku* za njego sliko »Iz mojih otroških let.«

Spomenik Danteju. Iz Ravenne, kjer se je pred petsto leti porodil slavni pesnik »Božje komedije«, Dante Allighieri, poroča se, da bode ondu njemu na čast postavljen velikanski mavzolej, za katerega naj bi se nabirali darovi po vsem izobraženem svetu, zakaj troški so preračunjeni na mnogo milijonov. Papež Lev XIII. je poslal dotičnemu odboru laskavo pismo, podpisal desettisoč lir in mu vrhu tega poklonil veliko avtentiško podobo Dantejevo.

Listnica. P. v M. Zakaj ne prinašamo več poročil o češki književnosti? Potrpite nekoliko; g. pisatelj je bil zadnje čase takó preobložen z delom, da ni utegnil nadaljevati svojega spisa. Srčen pozdrav! — K. T. (»Poletí«), V. Z. (»Ptici«): Nerabno.

„Ljubljanski Zvon“

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrť leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Izdajatelj **Janko Kersnik**. — Odgovorni urednik **dr. Ivan Tavčar**.

Upravništvo »Národna Tiskarna« Gospodske ulice št. 12. v Ljubljani.

Tiska »Národna Tiskarna« v Ljubljani.